

Associació Estel Tàpia: un treball d'inclusió de les persones

Dij, 3/03/2011 per La puntada

[La puntada](#)



L'entitat Estel Tàpia fa 28 anys que treballa amb persones en situació d'exclusió social. Està situada a Barcelona, al Raval. Un barri complex que, a més de tenir un llarg historial com a territori d'acollida, també compta amb una gran xarxa d'entitats socials, d'institucions públiques, culturals i artístiques referents de la ciutat.

La reinserció de persones adultes en situació d'exclusió social, des del vessant del treball, sempre ha sigut el seu objectiu. Al principi es feien senzilles feines de manipulats: petits treballs fets amb les mans per a la indústria. Fa uns anys que l'entitat desenvolupa un nou model metodològic d'inclusió: el treball amb quart món des de la gestió del caos, a través d'un marc socialitzador: l'ordre, l'organització, la innovació i el reciclatge, la corresponsabilitat, l'empatia.

El procés de l'usuari es visualitza des de un marc formatiu, on l'itinerari pugui ser el més individualitzat possible. Grups de treball de 6-8 persones amb diferents continguts: lúdic, metodològic, tècnic, productiu però davant de tot: socialitzador. L'eina que s'utilitza són feines, algunes molt senzilles i altres no, que abans de ser executades estan pensades des d'un marc possible, que ho puguin fer. L'estratègia per reinserir és el treball, el marc és un procés socialitzador en cadascuna de les feines que realitzen, sigui la que sigui. Per tant, la feina fa de contenció del subjecte.

- Quins són els usuaris habituals? Són persones socioeconòmicament excloses amb diferents perfils: des de malalties cròniques sense seguiment, malalties addictives, persones que mai no han treballat al mercat normalitzat, o que ja fa molts anys que no ho fan, que reben alguna ajuda però que és insuficient per viure dignament. Es troben angoixades per la seva situació econòmica actual i sense capacitat d'inclusió social. Ara mateix assisteix un col·lectiu que s'anomena d'anada i tornada: fa anys que havien demanat ajut i ara han tornat per la precarietat en què es troben.

Aquí teniu un exemple del procés que es fa a l'entitat per adonar-se de quines dimensions estem parlant i del procés al qual arribem. Un client demana una feina de classificació de correspondència. Tothom podria dir: fàcil. Primer es fan oposats: remitent / destinatari, i a partir d'aquí es fan les subclassificacions per districtes postals. Fins aquí el plantejament és clar, però no totes les persones que estan a Estel Tàpia tenen al cap l'abstracció: entrar / sortir, enviar / rebre. I encara menys la classificació del sistema mètric decimal. Aquest és un concepte d'abstracció de la realitat.

La majoria són persones que no han tingut accés a Bill Gates i el windows i a l'utilització de símbols de qualsevol ordinador. La majoria utilitzen telèfon mòbil però no saben com funciona, ni com ni per què entren i surten missatges. Per tant, s'ha fet un gran procés perquè s'entengui el concepte i posteriorment s'introdueix l'objecte concret: carta, caixa, etc. I aquí, en aquest nivell de concreció, desenvolupem cultura del treball: seguir pautes, recórrer a ajuts visuals si tinc dubte (per poder reconèixer un logo), preguntar a l'educador, aturar-se si s'han bloquejat (a vegades no recorden el que havien fet fa dues setmanes). Aquest procés d'aprenentatge és continu perquè o bé la seva edat, o bé el seu itinerari d'exclusió, o bé la seva situació de precarietat actual, no els permeten una assimilació definitiva del concepte.

Una de les màximes a Estel Tàpia és: "Tornem a començar". Perquè els processos de precarietat continuada trenquen el marc de la socialització del subjecte, i les entitats com Estel Tàpia, regeneren el teixit perquè ells puguin, si es donen les circumstàncies, estar inclosos en la societat a la que pertanyen. Difícil, no? Complicat... Per suposat, però també per això parlem de corresponsabilitat: cap a dins i cap a fora.

Cap a dins: els usuaris han de ser partícips del seu itinerari i de les condicions que això comporta, per exemple: el coneixement del límit en algun moment del seu itinerari. Si accepten entrar en un procés de reinserció aniran treballant la incorporació d'alguna norma que els inclogui: complir els horaris establerts, per exemple.

Cap a fora: la societat s'ha de treballar la incorporació de la diferència. Les persones excloses necessiten ser reconegudes, a Estel Tàpia es proposa un objecte que ells/elles hagin fet.

El canvi que es proposa és d'una magnitud important: col·loquem un objecte (treball) per intercanviar amb la societat: l'ecotó (eco tovalló), la manualitat de reciclatge, els sobres, i això és el que s'intercanvia, mai la seva situació de pobresa.

Per connectar amb nosaltres: Om, 7-9 08001 Barcelona. Tel.: 93 442 84 98. Fax: 93 441 79 35. esteltapia@telefonica.net

Rocío Elvira Q.